

umu

P A Ș I P E A F A R Ă

Prin carnea lucidă de inaniții
In candelabre se aprinde scheletul de mîine
In pupilă scînteii răsuna metalic a muniții
Și soarele pe masă rămas negru ca o piine

In praf călcîiul strivia țipete de mistreți
Și de umăr orașul se izbia ca apele de stînci
Sîngele mai mare decît voi trecea între atleți
Și luminile pe frunți alunecau pe brînci

De aici cuvintele în aier sunau ca metale
Și în sunete printre voi îngerii zburau
In cetate girafele eșiau din furnale
Și'n crepusculul dintre pumni răsuna

Vulturii mușcînd castelelor din pisc
Ficații de piatră ca unui Prometeu
Amazoanele cu coapsele turtite'n obelisc
Mergeau în profil dealungul lui D-zeu

Și fluvii cari treceau prin pulpe
Cu pești ducînd în gură cometele de jad
Toamna și pădurea într'o osmoză de vulpe
Cînd din panoplii frunze ca arme vechi mai cad

Cu buzele în pumnale și între lămpile cu gaz
Cînd verbul se înlanțuie în etică epileptic
Cu vacarm de profeți și stele bătute în grumaz
Trecu cavalerul de fier al materialismului dialectic

Pe brațe-i străluciau epoci de metal
Și pe frunte un geologic strat viitor
Aprindeți lampioanele și veniți la acest bal
Cu capul tăiat celui din urmă domnitor

slephan roll

SCÎNDURA TA ȘI FEMEILE PALIDE

Poem pentru nopțile sfîntului Gherasim Luca

Noptile chemarea orbilor la bal
S'au întors pescarii stele'n plămîni
Lotca smulsă în timplă albă sideral
Ochii de argilă orbi osoși și spîni

— Sulamit, strigară peștii între stînci
Trupul tău e putred pulpa ta o șopîrlă
Viermii și puroaie sîngele o gîrlă
Danțul în descreșteri otrăvit pe bănci

— Sulamit, mugiră peștii în vergură
Carnea în năvoade arde otrăvuri rele
In gîtlejul negru sunt ogari și iele
Buzele amare ochii de sulfură

— Sulamit chemarea risului deschis
Carnea biciuită neagră și verzuie
Simt cum otrăvită înspre țeastă suie
Danțul cu năluca danțul suplu'n vis

Ioachan privește carnea'n frămîntare
Cum mai țin pescarii trupul ei în mîini
Noptile desmățul — balul incîntare
Noptile de urlet — urletul în cîini

Noptile chemarea orbilor la bal
Sînt ospățuri negre rugul alb din hrube
Smuls în sînge roșu sîngele ei pal
Și-au iubit pescarii carnea ei cu bube

aureliu baranga

ANUL V NR. 45
M A I 1932

EPITAF PENTRU OMUL-BOU

Aici zac eu
omul bou ;
de ochii mei cît un ou
ați rîs la muzeu

Nu știu cum am murit
ca un om sau ca un bou de căruță
dar cred că am murit cum se moare :
întîi moartea te doare
cum ți-ar cădea în cap o băliguță
pe urmă nu te mai doare și e bine
dacă ești om ori bou sau oricine
și la sfîrșit de mai multe ori
îți pare rău că mori.

Mama mea era ciobăniță
să vă spun ?
și tata era taur
iar din încolăcirea lor de balaur
a ieșit un prunc bun
fără frunză de viță

Sau poate că tata era cioban
și chel
iar după un an
o vacă spumoasă ca o oală
i-a născut un vițel
cu pielea prea de tot goală
și spină
care semăna cu pielea de stăpînă.

Cînd m'am făcut bou mare
m'au trimes la plimbare
sa să cîștig.
Fiindcă afară era frig
am intrat undeva la întîmplare.
Acolo am stat multă vreme
cei de-acasă m'au pierdut
ori au uitat să mă cheme
am mîncat ca orice bou, paie
și ca orice om am iubit în odaie
o femeie foarte frumoasă
care sta mereu cu burta pe masă.

Să vă mai vorbesc ?

Intr'o noapte a fost urît
atît de urît
încît
am crezut că mă ling periile dracilor
că fierb în mine în sec
fierturile vracilor
că mă înec
și că moare
domnișoara frumoasă fără mîini și fără picioare.

Să vă mai vorbesc ?

În noaptea aia am vrut s'o iubesc
pe fata care sta pe pedestal
cu mîinile în ea că într'un șal.

(Și ea
mă iubea)
În noaptea aia a vrut să-l iubească
pe omul bou cu limba și oasele iască.
M'am apropiat
și am îmbrățișat-o.
Ea nu m'a îmbrățișat.

În odaie
era liniște și erau multe paie
dar afară oamenii întregi
se jucau cu sgomotul ca niște regi
cu o minge.

M'am apropiat și i-am înfipt dinții
în gingie,
ea a dat capul pe umăr ca sfinții
ochii mei și smocul meu de păr
limba mea uscată
ochii mei ca un măr
limba mea ca o bucată
de păr
ochii ei de femeie adevărată
atunci...
ochii ei lungi
și gura ei
atunci...
și botul meu făcut pentru vaci
nu pentru femei
atunci...
mîinile mele și-au adus aminte
că nu are craci.

Eu m'am făcut un bou cuminte
ea a uitat să plîngă
ea n'avea nici mîna dreaptă nici mîna stîngă
nici piciorul drept nici piciorul stîng
eu am uitat să plîng
și amîndoi ne uitam înainte..

Gîndul care m'a omorît
era un gînd urît
căci o vorbă bătută a ieșit din chin
și-am întrebat-o
pe ea, femeia fără mîini și fără picioare
și i-am spus blestemato
dece nu te faci manechin.
Ea n'a simțit
c'o doare
dar eu am murit.

M'am îngropat pe întuneric
într'un foc cît o biserică.
După dric mugiau boi
cu ochii lor ca ai mei
cu ochii lor negri și moi
boi care behăie la înmormîntare ca niște miei
cu ochii lor întunecoși și goi
și erau și oameni printre ei.

Era întuneric după dric și boi mergeau încet
nu m'a primit nici Moise

IN DUMINICA ACEIA TE-AM CAUTAT

În carnea scrișnită de acest anotimp venit direct în sînge ca visul și microbul, în vaporii de sînge, ce plutesc în nouri scoboriți și suiți odată cu minutele, iată mă simt singur în carnea mea și iată femeile ca niște cuie reci de cristal pătrund în toți porii acestui înveliș de închipuire.

Te-am căutat printre amintiri, te-am căutat în mine, te-am căutat în această Duminică, cu arborii liniștiți în aier și oamenii asemenea arborilor în ore, așteptînd o mișcare înlănțuită undeva.

Te-am găsit apoi sîb frunza liniștită a cerului—luna acoperind o umbră peste timp și ochiul întors peste o durere a chemat din fundul mării un vapor hipnotizat cu bijuterii și citeva hoituri.

Trupul tău crescut în uitare s'a scuturat de lumină și acum în nopte, trupul tău nu se mai desface din nopte.

Un înțeles al legendei cuprinse în acest sens minuscule, un înțeles luminat de acest întuneric al nopții?

Crinul, gîndul născut dintîiu — l'am tîrît în noroiu într'adins și ți-am arătat noroiul.

Nu voiam ca în sunetul nelămurii al lunii să încapă murmurul sîngerînd de sub tăișul dintre sufletele noastre.

Vin și se desfac chemările ca brațele calde, un piept fierbinte mi-te amintește și iată zîngănitul rece a unei neliniști te-a împrăștiat ca hipnoza o suflare pe frunte.

Pun mîna pe tine și nu ești; m'ating, dar nu sunt nici ea linga mine, mă chem și vii tu!

Și totuș va trebui să te-ajung peste abisul unei nopți tremurînde ca o respirație acum.

Te-ascult. Cuvintele nemișcate înstelează cerul gurii și gura ta nu-i de sînge.

E un abur albastru ca și cum azurul încălzit s'ar ridica peste el însuși.

Și mîinile ca două emisfere, cuprinzînd în acest minut soldurile tale s'au cutremurat, căci într'adevăr te-au închis pe tine în găoacea lor, tu care nu mai ești nicăieri acum, nicăieri decît aici.

Așa te-am ucis.

Și apoi cînd am plecat, trecînd printre oameni, mă priviau priviau precum stelele cînd inoptează.

raul iulian

nici Isus

nici Mahomed

oamenii împreună cu boii

m'au ars pe pămînt

ca pe un bou

sau ca pe un sfînt

nou.

Iar în locul unde mi-au adunat ultimii peri

am scris pentru femeia-bust, de primăveri

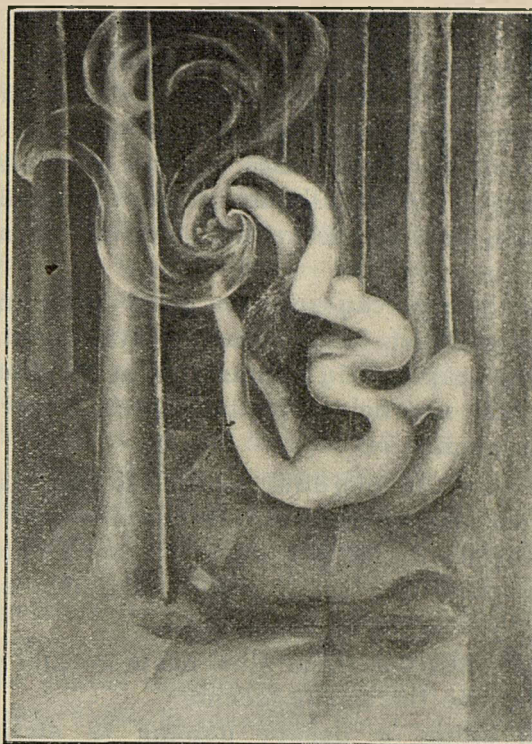
că aici zac eu

omul bou

cu ochii cît un ou

care a vrut să iubească la muzeu

paul păun

s. perahim

femeia numărul doi

PRIN ACEST ARBORE TRANSPARENT

*Se gudură lumina cu ochii verzi
în transparența acestui arbore cuprinși ca într'o
apă
ne-am întins brațele trecutului vîrstele ce au fost*

*iată-ne întîlniți din nou pentru întîia oară
fața ta în acest medalion al clipei
fața ta trecută prin sînge cum trec mîna pe obraz
fiecare strop de sînge purta pavilion fața ta
pe mediterana inimii*

*gîndul trecut prin artere s'a întins incendiu
din cenușă te-am strigat și au venit apele vii
apele fluturînd și iată mărgeanul trecutului
te aștept pe piscul memoriei
cînd timpul va fulgera*

*uite marea se întoarce ca oile la stîină
iată cerul ca o prăpastie pe frunte
fîntîna soarelui părăsită
iată scheletul meu transparent prin arbore
neînverzit de nici o amintire.*

raul iulian

VIATA ROMANTATA A LUI DUMNEZEU

FRAGMENTE

VII

lui geo bogza

Un pieton într'un arhipelag insuficient.
Zorile duc în desagi o flacăra de incendii spre un orizont al anarhiei creatoare.

Pădurile invie una câte una ca păpușile.
Se deșteaptă din albume interzise tragedii lamentabile, puhoaie de artificii într'un tangaj absurd.

Legende plecau spre un nord nebănuț decît în presimțiri, în undulări volatile odată cu fiori ce scăpărau în amnarul încheieturilor.

Ai cui sînt ochii aceștia cari în trecere seamănă grindină?

Unde se află pierdută printre florile măcelărite de coșmar grădina ultimului popas?

Simți pe limbă un gust de nerăbdare parcă la spate s'ar fi grămădit planetele să te sufoce ca un iureș de butoaie.

Aceia care va trece albă peste corăbii și nopți va aduce bucurii indecente

Prin ziduri o pasăre nebună va striga ajutor și se va resemna cu festinul vaselor.

Fantomele se dedau la jocuri nepermise.

Se va vedea cum în jurul mîinilor ei vor apare inele de radium; se va răsplăti inaniția sărbătorilor închise în chenare negre.

Peisagii sfărîmate în ochi.

Totul se va reduce la expresia primară și geneză nouă va porni dela punctul unic supraviețuitor.

Apoi de o imagine cerească privirea ți se rotunjește și mîngii fiecare spirală a tăcerii cu mîini fluide.

Lumina crește ca iarba pe rochia ei din faldurile primăverii.

Nervii sînt coarde de pian la tensiune maximă.

Ca o butetie de leyda respirația descarcă ozonul arterelor cînd pleopele i se închid ca mimozele și o perdea se surpă și descoperă, în lampionul unui fulger, noaptea înjunghiată.

Efervescențe blonde închid amintirea unui surîs desprins ca o insulă din obraz, un surîs ca un canar mut eliberat din colivie, un surîs fotografie tatuată în pereții inimii.

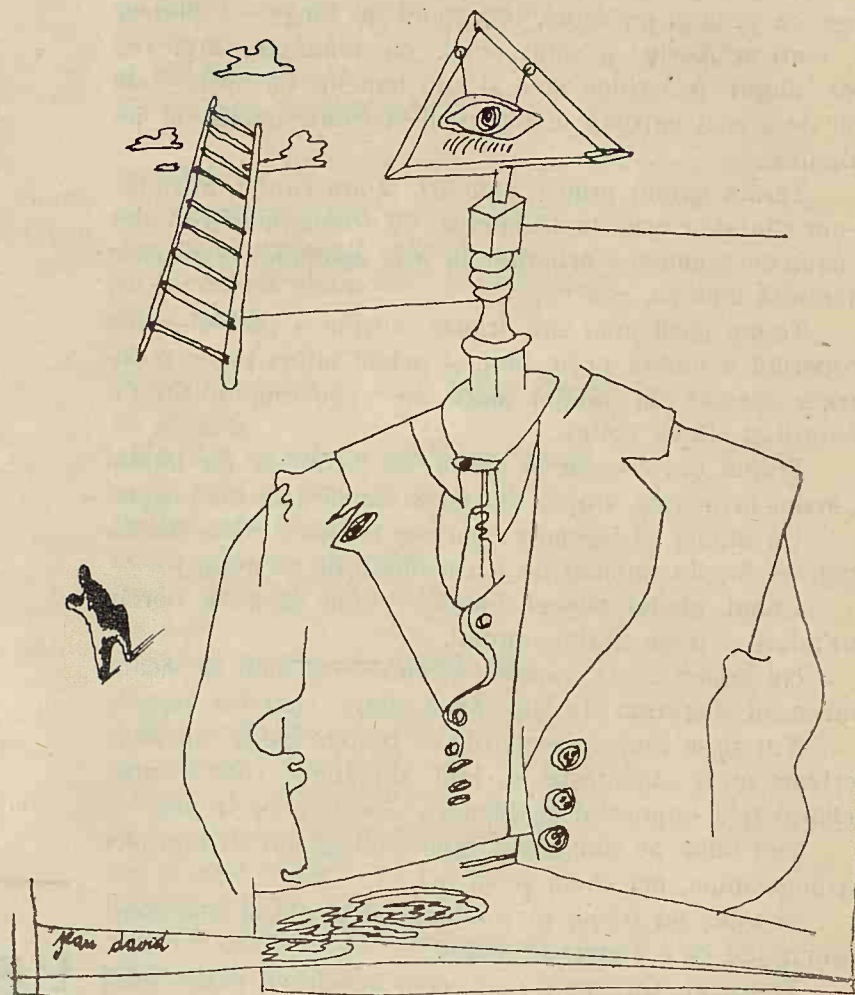
Metalic, văzduhul e absent la aceste destrămări miniaturale și peste toate se apleacă un clopot străveziu pînă la dumnezeu.

Treci în mîna următorului felinarul ca o cheie pentru descuiatul nopții.

Gonește lacrimile bucuriei ispășite în convulzii și scutură de pe tine ca o pleavă netrebuincioasă îngerii viermănoși.

În locul crinilor vestejiți, înaltă brațele rigide iatagane înviate din somnolența panopliilor.

Coboară în preistorie; cioplește stîncile în cio-cane și te aruncă înainte pînă vei întîlni viitorul zugrumat în protocolul evoluției și-l eliberează ca baierile unei pungi.

jean david

portrei inedit al lui Dumnezeu

Va rămîne pe caldarîmul fumegînd o epavă cît o frunză de rugină.

Cu rădăcinile impletite în putreziciuni cresc copaci, înfloresc zările cu frunzi ca un alter-ego al chemării și din zîngănirea coastelor culegi ecoul singelui rămas cald.

Privește trecutul cum e o amforă fragilă pe un trepied al memoriei, cum își strînge rușinat coapsele.

Retragere pentru mătănii; o retragere cu cerbicia frîntă ca sabia unui degradat pe un platou al mișeliei.

Revoltă: rug de accelerare a timpului.

IX

Cuvintele sînt garoafe lingă lumina de safir a acestui sfîrșit de zi. O stea va naufragia în pîlnia argintie a celorlalte și totul va rămîne cum a fost: azur. În vitrină părul tău a fost pieptănat de pieptenele soarelui. Inima e ascunsă ca o scorie la rădăcina unui copac tonic.

Prin coridorul ei s'au cățarat maimuțele tuturor experiențelor, poemul a fișnit ca o lavă acoperînd toate clădirile. Marginile sînt sdrențuite ca filele unui

abecedar vetust aruncat într'un pod cum o cutie de rezistență. Lăptăria din Bărăției 37 a trecut în acel sfârșit de toamnă ca un bal sfârșit în zori, în legendă și artere. Acolo mîinile poetului au frecat mozaicul și au purtat tocul poemelor surprinzătoare ca meteorii peste foaia de hîrtie găsită poate în lăzile de gunoi. Acolo a fost un deceniu aproape, „secolul” de fiecare zi. Denumire dăruită de cel mai blond dintre noi. Acolo, după amiezile se adunau, ca flori presate și destinderile fără afișe colorate. Acolo, retrași benevol de priviri și elogi, renunțarea benevolă la public și scriitori ni era stimulent și din svelteță fără fund, din toate lipsurile și din toate neajungerile la cari aspiram de pe atunci, ne construise barca de salvare.

Care din poezii și pictorii Integralului, Punctului, 75 H-P-ului și Unului n'au trecut prin retorta „secolului”?

Și „secolul” era Stephan Roll. Amfitrionul scăpăra cu fiecare cuvînt, cu fiecare răspuns amnarul unei inteligențe bine muscate și fără concurență. Simplu, cu un cuvînt a știut despărți totdeauna, cum cu o baghetă magică de coral, lumina de întunerice. Și cuvintele lui se inscriau pe un pergament presat din vid. N'a rîvnit statuia nici unei atitudini și a rămas cel mai bogat risipindu-și energia în petale și flacări înfipte cu un picior în infinit. Și poemele sale foșneau ca mătăsurile, imaginile sunau ca monete nefalsificate și cititorii își singerau în ele gingiile ca o turmă hrănită cu granit.

La Secol, erau încrucișări de arcuri voltaice, în după amiezile cîștigate în inutilizare. Minutele se frîngeau în oglinzi de polen, fugiau prin dunele fluide ale bucuriei neînțelese — poate aceia de a fi împreună. Deacolo, nici un drum nu ducea la Romă. Peste aburul cazanului cu lapte, poetul urca trapezul calamburilor sau se imagina festinul pentru duminică după amiază, cînd oblonul va fi coborît ca o pleoapă peste vaca rectificată la ugerul flasc de Victor și cerul va rămîne cu zăpușala pe dinafară și cu el toate sistemele filozofice.

Seara eram tot bogați și confetam strada cu stele, puneam brățări la picioarele mormonelor și tu împărțiai luna în felii ca un pepene galben.

■

Dar îmi va ierta oare aceste delațiuni prietenul care a descoperit în fundul heleştaielor bijuterii și luciri nerostite pînă la el și infuzat cuvintelor sensuri noi? Poetul care n'a vrut să semneze manifeste de șef de școală și totuși e sufletul acestor ani? Care nu și-a brevetat, nu și-a exploatat descoperirile.

În loc să fi ajuns scriitor cu fișă prin societăți și prieteni prin cafenele literare, și în această primăvară, Stephan Roll, ai întinerit cu un fluture.

XII

Încă un viraj dincolo de insolența buruienilor. Undeva unde chiotele destramă satenul irișilor tăvăliți în cer. Lumina foarfecă piețele, naște aglomerațiile, tăcerile se sinucid în colivii cu demonii deavalma. La un semn, rochia înmiresmată a dimineții e tăvălită în funinginea uzinelor. Cuvintele zornăie ciocnindu-se în aier. Cuvintele tricotează cu pudra zumzetelor moneta cetății.

sașa pană

S C U R T - C I R C U I T

O CARTE ȘI O EXPOZIȚIE

Viața Romanțată a lui Dumnezeu — Sașa Pană, 1932.

Un drum deschis se infundă, după tufișul de lumini, după îmbrățișările orașului și stringerile de mînă calde — în inimă. De aici ridici o roză a vînturilor și o duci spre buze cu o subtilă înfiorare. Buzele descind o șuviță imperceptibilă de singe să o prelingă ca o monogramă și se pierd în toate diminețile, trupurile, în care filigranele nasc heralduri tot mai rare, castelele se năruiesc subțiori și numai capul îl scoți prin ferstruica de piatră. Departe isprăvește și începe peisajul. Aranjat pe pleoapă ca pe o poliță, de unde, una cite una, scobori medaliile din lutul din care îți simți și coapsa și mădularul și umărul lovit de crepuscule ca de un zid. Totul se pierde într'o abstractă definiție, o cifră nu înlocuiește atomul calculat în toate legile lui fizice, mișcările se întretaie închipuind în aier păiajeni într'un alt sens și al naturii și al absurdului. E ființa, e forma pe care fiecare în parte o zămislește, o închide în personalitatea lui cu care e etern. Mina rotonjește un contur topografic peste care te ridici cu lucrurile deavalma, te identifici lor, te asimilezi și te proiectezi în văzul tuturor. Acest îți va fi prieten, acest te va înțelege, acest îți va fi vrășmaș. Între voi e cîntecul ca un perete de gumă. Numai cine ridică la ureche cornetul te poate auzi și întinde în aburi o mînă cu degetele înșirate pe flaut. Și în cîntecul acesta ai închis totul ca'ntr'o cutie în care găsești ca un safir glasul privighetorii, ca un rubin al mierlei, ca o bucată pe cvart răgetul leului, ca un colier nechezul, ca bani mărunți behăitul, ca mătănii croncănitul, ca var lătratul dulăilor și așa mai departe, correspondentul material al tuturor vînturilor, idiomul sonor al materiei, interferența lor, volumul compensației lor, arbitrarul ilicit ca o nuanță a absolutului, busola ca un proces fix al evoluției, scrisă cu un iureș și cu o vervă în care toate aceste lucruri se strîng ca o cavalcadă interioară, în care scriitorul aleargă în toate vînturile adunînd un polen explosiv căutînd realității o fațetă arsă la focul în care însăși scriitorul se ispășește. Degetele sînt carbonizate din dantelarea fierului, degete pe care a rămas profilul petalei rupt și pus ghirlănzii purtată prin toată cartea ca un triumf ca un elan care „trăiește cu siguranța fluviului că dincolo de toate ocolirile îl așteaptă marea”. Literatura a devenit o necesitate organică, a pervertit simțurile, le-a contrafacut la dimensiunile ei ca un alter ego al scriitorului în care nu-l poți vedea decît arare ori atunci cînd își au strălucirea — ca noaptea astrele — și coiful și pîntenii și fruntea poetului de care se izbește ca un val lumea cu nesfîrșitele ei negre și transparente. Poetul scoate dintr'un buzunar fluxul, din celălalt refluxul. E la răspîntia unde numai tu ești buimac cetitorule. Alege. Scoboară desculț cele cîteva pietre pînă la spuma sărată și vei găsi în *Viața romanțată a lui Dumnezeu*, între cameie, între confetiile de imagini și cuvintele ca o orchestrație multiplă a senzației, ca un alibi al sensibilității și un aliaj al gîndirei, adevărul unei evadări

dragostea și prietenia unui puls al literaturii, acestei arbitrare vieți pe care o prefer celei ipocrize și programatice de fiecare zi. Găsești rezidul unui suflet de a cărui puritate mă apropii cu mâinile cupă, pentru clipa senină a unei pagini răstălmăcite din conflictul permanent al contradicțiilor cu acea ipocrizie de care pomeneam mai sus; mă apropii și fără să stau să disec valorile dialectice ale realizării ei, mendrele didactice ale formulei, ci numai atât cât adevărul se arată ca un ochiu străfulgerat să-i mulțumesc și să-i strâng toată mina.

■

S. Perahim. Prima lui expediție, primul lui debut cu marele oraș, cu lumina din vitrina cu rinjete, cu schelălăituri; cu naivitatea lui, cu orbăcăirea într'un domeniu în care tălpile sunt fosforescente, ochii lipiți și degetele răsfirate în vînt, din cari vor mușca și viespile și libelule și neantul. Circuit în fantezia sa liberă, în inconsistența de a emite dogmatic senzația, de a o domestici în linii de unde meritul său va fi valorat la atita..., în culori ca în eprubete cu reacții chimice, cînd nu poți desprinde din grămada de foc fosforul acesta fiindu-i implicit, răzvrătirea și libertatea rupte din hături, ce nici nu existau încă, o năruire de oglinzi în debutul lui îl diformează pentru un drum care în cilciile lui rezidă. Sub domeniul acestei libertăți și licențe, în aceste pînze, în aceste hirtii îl accepți pe S. Perahim. În ele s'au macerat și s'au rupt din frunte fășii vii de carne în somn, mina a căutat pe paletă și pe pînză cu baghetă de alun sursa de mineral care frige și care va arde înaintea tuturor, crustele și nebuloasele însăși ale lui Perahim; care dogorește și-i desface reveriile obtuze, turmentațiile ritmului său, culoarea încă vidă, ternă și vetustă, desenul așa cum apare din descompunerea formei, cu alură cînd expresionistă cînd ridicată pînă la abstracția subconștientului, cînd echivocă, dar cu un permanent coșmar plastic. S. Perahim e în plină perioadă de cercetări și de elaborări spre un debușeu.

Imprecis pentru o determinare, pentru o echivalență cu sine și cu posibilitățile sale — e încă o problemă pentru o definiție, pentru o disociere spre un subiectivism care îl încumbă, unei plastice fervente, unui dramatism de descompunere universală, cu bucuria luminii atenuată, cu misterul umbrei bifurcat între virtuțile sale picturale. Relief se închide ca un briceag din al cărui deget tot singele s'a scurs. Materia e sensuală, e în plin rut dar poluează și obsesia, spasmul sexual se imprimă tuturor elementelor, tuturor volumelor.

Expoziția de acum a lui Perahim trebuie să-i fie un punct în care el să învețe că e un debut de lichidări, de arderi, de țipete incandescente.

roll

A N G E L U S

lui Ion Vlasu

În întîrzierea trecută dincolo de oră, și într'o rezonanță ultimă a profilului de lumină, e vrută încercarea unei nebănuite voluptăți de acord pe inimă.

Sînt culese ca într'o îmbrățișare, ca într'un orizont, toate zimbetele, toate jocurile blonde ale copiilor, toate comorile, ca lespezi selenare, ale magiei din cîntecele nespuse. Și riul pe care nu-l poți uita — știu — riul reptilă de lumină printre cutile de chibrituri ale caselor —, și amurgurile, pleoape coborîte peste ochiul cuagulat al zilelor.

Toate sînt aici și le strîng în pumn, ca să te alung pe o treaptă a evocării, ca un țipăt și să te silesc să-ți întorci hipnotic prunăle ochilor către amprente de aur și de lacrimă ale pașilor.

Desfășate ca niște cearceafuri ale zorilor toate dansurile și alergările — cînd revenirile sînt amuțite pe buză, precum țurțurii pe o garoafă.

Efortul rămas inutil și absurd ca un cuvînt înroșit pe ziduri, ca o viață răcită într'un fetus, cînd ochii nu sînt decît foruri stinse într'un peisaj al cîntecului, și un deget pe buze, ca un bob de sînge al vîntului.

Și nelișițiile cari urcau — șerpi cu burta de cenușă — prin arterele noastre, punînd pecetii de jar pe tîmple

Nesfîrșitele drumuri în noaptea vacanțului, cu înțelegeri și căutări — cu buricul degetelor pe creier, sugînd o febră palpabilă, din acest mănunchiu al descendenților calrice, — din holocaustul frămîntat ca un lut cald, din aripile irizării noastre de atunci, din frunzele ruginii din cari n'au rămas decît pașii albi ca lacrimi rotunde, închide într'un pumn incandescent, cenușa — reziduu — și arunc-o în roza vînturilor, pasărilor, — angelus.

miron radu

R E V E N I R I

Viața e în mine precum cîntecul în flaut
pe treptele evocării, o plîng și o laud
pe treptele evocării, prelungite pînă peste mîine,
e cuprinsă viața ca pămîntul în pîine
e cîntecul sticlind în sborul pasărilor
în cutele luminii, în colivia florilor,
în dibuirea formei din linie, spre vis
visul, ca un ochiu lăutric, așteptînd deschis
țipăt adîncit în vibrația clorofilei
visul deschis ca o carte neîncepută
în pragul dintre azi și mîine,
ca'n dibuirea din scrisul copilului, slova neștiută.
Ca o pasăre mă sbat între gratiile tale
și te strîng în brațe, amantă invizibilă și perpetuă,
în lacrima de rouă ascunsă'n ierburi
în alungarea neagră din faldurile nopții
în peisajul ars de privire și de pași
în lucturile fără suflet, în culori,
soptești și te afli pretutîndeni, ca un duh
sărut pe buzele sărate ale mării.

miron radu

R E P R E S A L I I

În ultimul moment, după scandalul iscat, după răsvrătirea moderniştilor arşi cu mămăliga oficială, — Ministerul instrucţiunii — recte d-l Nicolae Iorga, a suprimat, cu o mină trecută furios peste masă, şi Salonul Oficial şi premiile lui. Şi aceste toate fiindcă domnia sa la actuala şi venerabila vîrstă naţională ce o poartă, a înţeles că avem nevoie de o artă clasică şi cuminte şi că gheorghită ciubucaru, zugrav şi veşnicul d-sale favorit, e mai talentat decît un oerecare Picasso, Sau iată cum modernişti au reuşit să prejudicieze interesele plastice, nu ale lor, cari nu pot încapa în acest salon, ci al unui enorm număr de mîzgălituri şi pravoslavnici ai academismului pictural.

Poate asta va da naştere unni salon al independenţilor şi la noi. Imbecilismul şi morga şi-a avut în toate timpurile, erarhia sa.

Există în tînăra generaţie literară un toreador cu coarnele moi, care totuşi face furori. Pînă acuma cîţiva tauri împăiaţi au fost răpuşi în aplauzele inexistente ale galeriei. Cîţiva pictori au fost executaţi chiar la peretele lor, cu o acerbă şi pricepere şi dialectică. Sinuos printre glesne, toreadorul se strecoară lăsînd să-i se prelingă pe o margine a buzei venin. E serviciul insecticid al generaţiei, e pumnul care se striveşte singur, e pedagogul cu nuia, e lacheul din spatele trăsirii, e d-l E. I., e capul de ciupercă, e profilul nocturn al bibliotecii, e d-l care înghite telescoape, e băiatul care se uită pe gaura dintre fese.

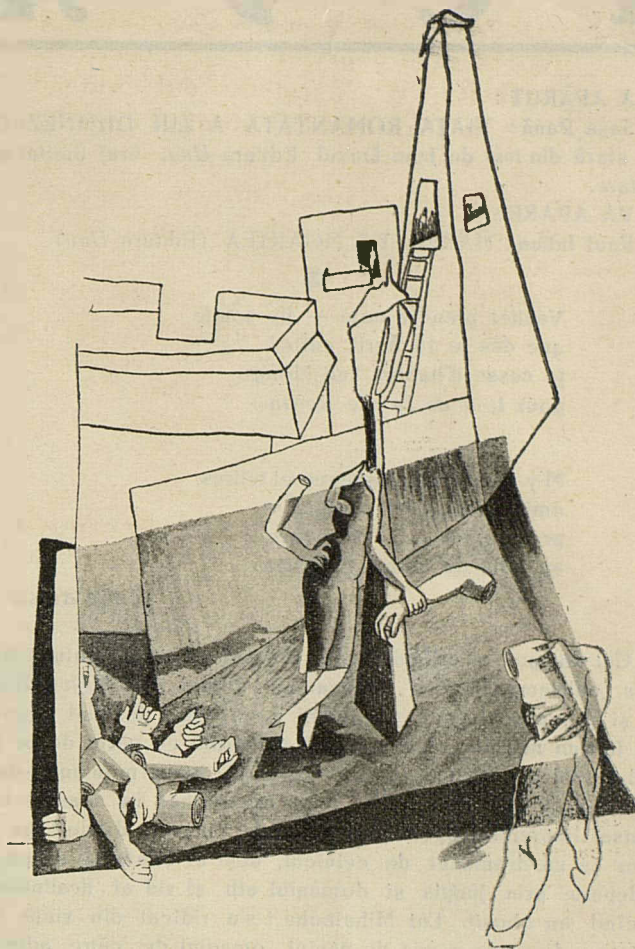
D-l Felix Aderca după ce ne-a gratificat chiar acum cîteva zile cu o elogioasă recenzie a Dorinei leoneanului cretin, are imprudenţa unei cărţi noi cu care învie o perimată formulă dadaistă, pe care chiar acum doi ani o repudia în forul lovinescian al importanţei d-sale şi totuşi destul de temerară pentru un autor continuînd să dovedească o afinitate pentru toate excrementele confrăţilor săi, şi pentru care începem să credem în aprecierile pe care maestrul d-sale d-l E. L. le-a făcut prolificului Felix aşa cum l'a înfăţişat, supărîndu-l.

Nu vom cădea însă în cursa lui Lăcustă-Termidor, fiindcă ştim că în dosul acestui personaj de bumbac şi cîlţi pornit pe îndrăzneală literară şi neputincioasă se ascunde penibilul hemoroid al culturii romîneşti.

gh. dinu

După ce a moşăit aproape doi ani în biblioteca Academiei romîne, cercetînd reviste de cari degetele sale gelatinoase trebuiau să se păziască dintr'un bine meritat simţ de modestie, acele colecţii cari închid tumultul poemelor şi răzvrătirilor din ani de după război contra unei literaturii care se crampona în stare de putrefacţie, de prezent, d-l Const. I. Emilian a compus un volum de vreo două sute pagini fetide. E *Anarhismul poetic* al d-sale cel mai bun tratat critic pentru moaşele cari ar dori să practice şi literatura.

Toată cultura clasică de care autorul se laudă debordat şi plăcut încătuşat n'a putut să-i adauge nimic, pentru că zero înmulţit de ori cîte ori tot zero rămîne.

s. perahim

desen

S E V A

lui Mony

Iată ochi sosiţi depe crestele albe.
Volutele întoarcerii sparg cercurile mari.
Din larvele calde, fluturii vor porni
La vînătoarea florilor.

(Vezi în văzduh profilul venit)
Acesta e sborul cel mai 'nalt.

Priveşte-mi spicul tişnit prin ţeastă,
E dimineţii mele creastă
De vestit răsărit.
Sînt paratrăsnetul soarelui,
Sînt receptacolul pămîntului.
Toate durerile, toate nădejtile,
Toate înfrîngerile sînt în mine :

Sînt Omul paralei :

Mi-am răsucit singele'n serpentîn.
Şi-am înodat un şarpe la fiecare pas
Iată : Cel mai lucid venin
Din coridorul lacrimii rămas.

mihail dan

E o carte de ramolisment precoce, a cărei prezentare de lux disimulează sub o armură falsă, conţinutul rînced.

I-am spune lamentabil, dacă debutul acesta n'ar fi inutil.

saşa pană

■ A APĂRUT :

Sașa Pană: **VIAȚA ROMANTATĂ A LUI DUMNEZEU**. Un desen afară din text de Jean David. Editura *Unu*, tiraj limitat la 150 exemplare.

VA APARE:

Raul Iulian: **MAREA. TU, MOARTEA**. (Editura *Unu*).

Veuillez prendre note — j'y songe
que dès le 15 Avril, enfin !
je cesse d'habiter rue Monge
pour le 6 de la rue Rollin

M'y trouveront journaux et lettres
amis, fâcheux et créanciers
préservant dans mon Etre
au faîte du Grand Escalier

b. fondane

■ Cei doi poli ai criticii literare românești sunt pentru timpurile noastre „antisemănătoriste”, magnanimității domni Mihalache Dragomirescu și Eugen Lovinescu, secundați de sateliții bîzâind împrejurul lămpii într'un murmur care le ridică și-i gîdîlă cu părul de pe pulpe. Primul a fost o întreagă vreme universul hilar, montagne-russe-ul în care toți au hoholit, au rîs, și-au cramponat în spasme burțile, au dansat împrejurul operii monumentale islerici, dîndu-l pe mîna copiilor ca un dromader de celuloid, deși el continua să pășiască mai departe prin jungla și domeniul alb și vid al destinului său. Pînă cînd au obosit. Lui Mihalache i s'a ridicat din viață statuia unui volum de peste o mie de pagini, omagiul de către admiratorii săi zeloși, slăruind necazul, invidia și susceptibilitatea celui de al doilea pahiderm din Str. Cîmpineanu, pentru care situația se configura pe un alt plan, să-i spunem, mai preponderent. Era mai puțin comic — aparent; mai grav în potențe, mai metafizic în impotențe, în după amiezi duminicale de cumătrie artistică, de privilegiu estelice, de prozelitism literar, în care discernămintul maestrului apărea ca un polen în surîsul grav și lucios, în întroșoptirile divanului ginegeu formula era infailibilă, comprehensiunii din întotdeauna arieristă adusă și expropriată vizitatorilor. Să reamintim aportul lui Fundoianu care a introdus țesutei pe atunci refractare a maestrului, pe Maniu din Salomeia, pe Arghezi cu Agate Negre, pe Gide, Proust, Gogol, Nietzsche, în 1918, ca deabia în 1930 d-lui să recunoască talentul lui Arghezi, ca în 1930 d-l Aderca să-l descopere pe Proust, ca din tot d-l Lovinescu să precizeze poezia piculină a lui Ballazar, umorul de Veselia a lui Brăescu, mayoneza d-nei Bengescu, intelectualitatea valeriană a lui Camil Petrescu.

Invidios de succesul statuar al lui Mihalache, d-l Eugen Lovinescu a lansat memoriile sale în care stilul — gogorița, haina cu firetură, trăsura de gală — cari i se impută zornăind, infatuarea de a se crede dator să explice procesul întregi d-sale evoluții estelice și morale, de stil și de comprehensiune, această ungere cu vaselină în văzul tuturor, „curajul” memoriilor, onanismul lor senil, registrul futil și pervers al unei memorii de la la ce-și petrece veacul în poarta mahalalei, situarea personajilor portretate într'o prismă în care geniul maestrului abundă de incompetențe, de naivități și fiind la discreția — pe care el singur o divulgă — a unui lînc care venit în cercul Sburătorului să citească, s'a putut mefia de tot lovinescismul, spunînd-o însuși maestrului care nu și-a dat seamă scriînd-o, cum își relevă stercoriana d-sale valență. Și a fost de ajuns atît ca sateliții d-sale să se ofusce, să-și sufle în palmă mucii și năvălind pe scări afară să răbulească în injurături de mamă, să încadreze dimensiunile, pînă eri diferențiale, în proporțiile comice ale lui Mihalache pe cari însuși d-l Lovinescu le socotea la un nivel indulgent de cretinism.

Păjană d-sale ne înduioșează, n'ar fi meritat-o după o muncă de rezizuire și refixări, după o abnegațiune de care se arată capabil de la începuturile d-sale, și perseverența unui întreg raft de opere, după opulența unui stil și a unei activități magnanime. Însăși noi care venisem cu acidul prusic al unei linereți literare ne lăsăm scursă o lacrimă pe genunchiul rotund și încercuim de aur ca un salturn, al d-lui Lovinescu. Insuși un prieten de al nostru care între noi !! găseia pe

d-l Eugen gras și moale ca un c... continuă să-l viziteze consolidîndu-l și să-i sune un onorific difiramb într'o jubilară pagină. Însăși noi i-am rupt degetele lui Cămil și lui Aderca scormonitoare acum în fecalele unei nerecunoștințe, unei vrajbe, unei umilințe de care rîsul nostru e insuficient, de care personajele d-lor abrupte în alternative și'n cabolinism se vîntură ca niște marionete, în articole cuprinzînd pogoane întregi de hîrlie, tulumbe de cerneluri, aceleași din care pînă eri au scris pagini pentru Monica, Dantoni și trătăle mici de estelice pentru lectura de duminică din str. Cîmpineanu, 40.

■ **VEAC NOU** apărut după sciziunea celor cîțiva băieți de la Facul, indica să fie gazeta, al cărui loc era de mult însemnat de nevoia unui organ de curaj și opinie politică, pare-se să fi luat sfîrșit, sfîșiat de unghiile unei reacțiuni, atunci cînd se imprima numărul de întii mai. Într'o parte teii înfloriau, liliacul aprindea în grădini candelabre de parfum, iarba ondula pămîntul sub pasul ars de geruri pînă atunci; — iar într'alta se înăbușia un glas care venise din elanul unei realități sociale să vorbiască peste acea superficialitate a literaturii, de viața imensă și dură, de mizeria și leroarea unei clase pe care cititorii rafinați ai lui Pittigrilli n'o pot vedea strecurînduse în zori spre uzine, spre șantierile oligarhice, transparenți de nealimentație, resemnați din ignoranță și frică.

Măsurile toate au fost luate. Cazematele și celulele au fost populate de revolta pusă în cătușe și sugrumată preventiv. Și veac nou nu mai apare.

■ Salonul Oficial, s'a deschis și anul aceasta ca'n ceilalți ani neschimbat, prolific în nume, în varietatea expunerilor, cu același juriu grav și cu aceleași prerogative oficiale. Anul acesta ca și în ceilalți, moderniști — pînă la urmă, fiindcă modernist pentru juriu e și Nicu Enea — au trimis să fie reprezentați. Au fost primiți și s'au bucurat că d-l Sion și Verona și ceilalți patroni ai eclecticei oficiale îi vor atîrna pe pereți, îi vor admira și vor recunoaște că într'adevăr pictura a evoluat cu ei și reprezintă timpul nostru. Dar s'a întîmplat puțin mai altfel. Au fost puși într'o odăiță camuflați oficialului, așezați anapoda spre hazul infundat bineînțeles al juriului. Și atunci „moderniștii” s'au înfuriat cu bună dreptate și au publicat un protest în toate gazetele de Marți 10 Mai, semnat de Marcel Iancu, Milița Pătrașcu, Cornelia Babic, Margareta Sterian, Nina Arbore și Merica Rîmniceanu prin care protestează împotriva felului cum au fost tratați și prin care își cer înapoi pînzele trimise înjurînd în gînd juriul și salonul.

Să recunoaștem că procedeul lor aici începe să fie cabotin și că primul care le-a depreciat pînzele au fost tot ei. Cum a putut crede d-l Marcel Iancu alăturarea d-sale de Pan Ioanid, Sion și ceilalți pompieri? Are d-sa nevoie să-i fie decernat un premiu, să i se mai recunoască într'adevăr că e un finăr care promite, să se facă cunoscut după cele două expoziții proprii de acum două luni deabia?

Purtarea d-sale e tot atît de pompierească și de penibilă, e tot atît de rușinoasă și merituosă de ce s'a întîmplat, fiindcă dragă Marcel, cînd le amesteci în țărițe e firesc să le mînce Verona.

gh. dinu

■ Toute création de l'esprit, en tant qu'expression de cet esprit, ne saurait se dérober à l'idéologie régnante, résultante elle-même de l'antagonisme des classes. L'oeuvre dite „d'art” à toute époque, est engendré par les rapports sociaux et économiques.

tristan tzara

(Essais sur la situation de la poésie.)

Colaborează : Aureliu Baranga Mihail Dan Jean David Gh. Dinu B. Fondane Raul Iulian Sașa Pană Paul Păun S. Perahim Miron Radu Stephan Roll.

unu

anul V nr. 45 mai 1932 ■ apare în prima duminică a fiecărei luni : ■ girant responsabil semnatul fiecărui articol ■ Lei 5